

Pytania Pana Andrzeja

Pan Andrzej napisał do Poradnika z prośbą o komentarz o jego portfelu. Pan Andrzej jest w wieku emerytalnym i posiada obecnie portfel funduszy. Martwi się zwłaszcza możliwością ryzyka ponownego spadku giełdy i wzrostu stopy procentowej. Jeszcze rok temu istniało realne ryzyko dalszego spadku stopy procentowej i deflacji, ale obecnie rzeczywistość istnieje ryzyko wzrostu inflacji i wzrostu stopy procentowej, co mogłoby przynieść spadek na giełdzie. Jak wielkie jest to ryzyko? Według mnie, spadek giełdy w bliskiej przyszłości jest raczej mało prawdopodobny, ale wzrost stopy procentowej jest niemal pewny w tym roku (roku 2004). Co oznaczałoby, że fundusze inwestujące w obligacje mogą być ryzykowne. Jakie fundusze ma Pan Andrzej?

➤ Janus Balanced, symbol JABAX: ten fundusz ma cztery gwiazdki od firmy Morningstar, radził sobie dobrze nawet w okresie wielkiego spadku na giełdzie i w czasie poprzednich wzrostów stopy procentowej. Według mnie jest bardzo odpowiedni.

➤ Janus Flexible Income, symbol JAFIX: ten fundusz ma również cztery gwiazdki od Morningstar i również jest odpowiedni. Inwestuje on w zdywersyfikowany portfel obligacji – gdyby chciał Pan jakiś fundusz sprzedawać, można zacząć od tego.

➤ Dodge and Cox Balanced, symbol DODBX: znakomity fundusz. Tak trzymać.

➤ Oakmark Equity Income, symbol OAKBX: znakomity fundusz. Tak trzymać.

➤ Strong Government Securities, symbol STVSX: pięć gwiazdek od Morningstar i znakomite wyniki.

Jest to portfel w moim przekonaniu odpowiedni. Gdyby obecnie musiał Pan coś sprzedać, proszę

zacząć od Janus Flexible Income i Strong Government Securities, po równo – ponieważ inwestują one wyłącznie w obligacje, a obligacje są obecnie drogie. Przede wszystkim jednak polecałbym Panu wykorzystanie wszystkich wypłacanych przez Pana fundusze dywidend do płacenia sobie, a gdy dywidend nie wystarczy, powoli sprzedawać.

Pyta Pan, czy Pana portfel wystarczy na wypłacenie sobie do 500 dolarów miesięcznie. Pozwolę sobie poradzić Panu jak to można oszaco-

dejmowania pieniędzy, ale proszę pamiętać, że, niestety, nie będzie Pan żył wiecznie i że w wieku 100 lat raczej nie będzie Pan potrzebował już pieniędzy.

Pyta Pan też, czy skandale funduszy powierniczych mogą mieć wpływ na Pana sytuację. Skandale dotknęły zarówno grupę Janus jak i grupę Strong. Z tego co wiem, w przypadku grupy Janus dotyczyły *market timing*, czyli pozwoleń na częste kupowanie i sprzedawanie funduszy przez ich klientów – nie jest to nielegalne, ale niesprawiedliwe wobec innych klientów. Sprawa jest dużo poważniejsza w przypadku firmy Strong: okazało się tam, z tego co ja zrozumiałem, że byli tam klienci instytucjonalni, którym pozwolono handlować po godzinach. W jednej i w drugiej firmie osoby odpowiedzialne za te przewinienia wyrzucono – w moim przekonaniu sytuacja nie jest aż tak zła, jak przedstawiana w mediach. Są to dobre fundusze, ja bym z nich nie rezygnował.

Życzę spokojnej i pogodnej emerytury.

Dr. Krzysztof M. Ostaszewski, FSA, CFA, MAAA
Actuarial Program Director and Professor of Mathematics Illinois State University, Normal, IL 61790-4520,
<http://www.math.ilstu.edu/krzysio>.
Mail to: krzysio@ilstu.edu, tel. 309/438-7226, faks 928/244-1757.

Powiedz o Poradniku swojemu przyjacielowi!

Zaprenumeruj Poradnik "Sukces"

Imię i nazwisko

Adres

.....

Prześlij czek lub *money order* (wystawiony w dolarach US na Polpress Services, 255 Park Lane, Douglaston, NY 11363-1304) na zniżkową prenumeratę przysługującą tylko nowym członkom (normalna cena wynosi \$79 i \$44).

Roczna zniżkowa prenumerata \$71

6-miesięczna zniżkowa prenumerata \$39

Poślij zamówienie na adres: **Poradnik Sukces**, 255 Park Lane, Douglaston, NY 11363-1304

O Poradniku dowiedziałem się od:

wać: z grubsza należy wziąć stopę procentową, którą ocenia Pan, że Pan uzyska (będzie to rzędu 5% po odjęciu inflacji w przypadku Pana portfela) i dodać do tego liczbę procent uzyskaną przez podzielenie 100 przez różnicę Pana wieku i 100 lat.

Na przykład, osoba 75-letnia powinna dodać 100 podzielone przez $100 - 75 = 25$, czyli około 4%. Oznacza to, że osoba 75-letnia może podejmować ze swego konta około 5% (w przypadku Pana portfela, ale np. tylko około 2% w przypadku posiadania tylko obligacji Skarbu Państwa) plus 4%, czyli 9%. Dla ostrożności, można odjąć 1% na ryzyko inflacji. W Pana przypadku, z grubsza, Pana pieniądze powinny wystarczyć na podejmowanie do 500 dolarów miesięcznie. Pana inwestycje będą się zmniejszać z czasem z powodu po-

Nie możesz znaleźć pracy, bo nie możesz wykazać się amerykańskim doświadczeniem? Rozwiązaniem może być dorywcza praca w charakterze wolontariusza. Poradnik może pomóc osobie zaznajomionej z budowaniem internetowych stron. Pomóż nam prowadzić naszą *web site*, a będziesz miał coś do wstawienia na swoim *resume*. Osoby chętne do pracy dziennikarskiej też są u nas mile widziane. Dzwon do nas pod numer 718/22403492 i poproś Elżbietę Baumgartner.